

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken legalább egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az
ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ
(Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz),
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
(Gamauf Vilmos, e. titkárhoz)
czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon.

Lapfelügyelő bizottság: **Paget János** elnök; **Berde Áron**, **b. Huszár Sándor**, **Mina János**, **Nagy Ferencz**,
Szabó Samu, **Szentgyörgyi József**.

A cséplésről.

Minden gazdának feladata birtokából lehető legkissebb kiadással lehető legnagyobb s -állandó jövedelmet kihozni; hogy ezt elérhesse, több tényezők közreműködésén kívül, szükséges a talajnak jól megmunkálása, ép mag, a természetett növények ezélszerű, a helyi körülményekhez mért megválasztása, természet szerinti ápolása és művelése, gondos letakarása és végre olcsó és tökéletes kicséplése. Mentől tökéletesebb, s olcsóbb, s mentől kevesebb vesztességgel jár a cséplés, annál több kerül a magtárba, s így a gazda tárczájába is.

A terményeket kézi eszközökkel, állatokkal (nyomtatással) s gépekkel szoktuk kicsépleni.

A kézi cséplés a legprimitívebb munka, de azért mégis igen sok helyen, leginkább telkes gazdáknál és kis birtokosoknál, divik.

Ezen cséplési mód a telkes gazdánál némileg avval menthető, hogy téli időben maga és cselédjeivel termett gabonáját kiverheti.

Föltéve azonban, hogy a cséplésre fordított idejét más, talán jövedelmezőbb munkára felhasználhatná, a cséplő gép beszerzése a telkes gazdának is ajánlható lenne. S miután egyes kisebb gazda nem képes oly nagy beruházást tenni, tehetnék ezt többen együtt, vagy pedig az egész község. Ily községekben az asztagokban özszerakott s cséplést váró élet nem volna az idő viszontagságainak egerék, madarak, szárnyas állatok pusztításainak s

cséplés alatt rendszeren történni szokott lopásoknak kitéve.

A nyomtatás inkább már nagyobb gazdaságokban, s ott, a hol elegendő kézi erővel nem rendelkeztek, — volt divatban. De ezen cséplési módnak is igen sok a hátránya; ugyan is igen sok kiveretlen szem marad a kalászosokban, a szalma az állatok ganéjától rosz szagot kap, s étetésre nem oly alkalmas, mint a cséplő gépből kikerült szalma, s azért ezen két cséplési mód a géppeli cséplés mögött áll.

A cséplőgép több magot képes kiverni a gabonából, mint akár a kézi cséplés, akár a nyomtatás által megnyerni lehetne. A cséplési költségeket tekintve pedig a géppeli cséplés mindig olcsóbb. Legyen példa a „Gyakorlati gazdában“ Nagy József úr által közzétett cséplési részlet, s a csépléssel összehasonlított költségek kimutatása.

E példában a cikkíró felvett két oly napot, melyen a gőzgép szakadatlanul működött.

Ezen idő alatt a gép kicsépel, őszi napot érteve, 1200 kereszt életet, ez adott 300 köblöt. Életnek rozst vett fel, mivel ennek ára ép közép arányos a búza, árpa és zab között. A cséplők ugy voltak szerződttve, hogy az egész cséplési időny alatt mindent, tehát búzát, rozst, árpát és zabot egyaránt ugyanazon részért tartoznak csépleni. Kaptak pedig e munkájokért a tiszta szemből, a mint ez a gépből lefolyt — 40-ik részt; a 2-ik osztályért ugyan azt

kapták, a fütöt és etetőt az uradalom külön fizette, ezek e részben nem részesültek.

Ezen költség szerint a számítás következő:

Gőzgéppeli cséplés 7·5 köből	
à 8 frt, 300 köből rozsnak 2·5	
százaléka	60 frt — kr.
5000 ft gép értéke 5+7 százalék	
két napra	7 frt 50 kr.
Gépész fizetésének 800 frt arány-	
lagos része	10 frt — kr.
292 ½ köből élet fuvarozása a	
központi magtárba	16 frt 50 kr
Vizhordás 4 ökör, nap à 55 kr	2 frt 20 kr.
Tüzifa 2 öl à 6 frt	12 frt — kr.
8 ű olaj à 40 kr	3 frt 20 kr.
Az embereknek 18 iteze pálinka	
à 20 kr	3 frt 60 kr.
Fütő és etető fizetése 2 napra	4 frt 20 kr.
Gyanta és kender	— 50 kr.
Összesen	119 frt 70 kr.

Az összes kiadás tehát két nap alatt 119 frt 70 kr.
Egy gép napszámra esik 59 frt 85 kr.
Egy kereszt élet kicséplése kerül — „ 9.9 kr.
Esik egy köből tiszta szemre magtárba szállítva — „ 39.6 kr.

Járgányos géppeli cséplés. Egy ily gép cséplelt egy őszi nap alatt átlag 100 kereszt életet; kell erre tehát az 1200 kereszt kicsépléséhez 12 nap, a cséplők 35-ik részt kapták.

300 köből rozs 25 része 13.3	
köből à 8 frt	106 frt 40 kr.
800 frt gép töke 5+7 százalék	
aránylagos része	9 frt 60 kr.
1 ű olaj à 40 kr	— „ 40 kr.
12 nap naponta 4 ökör a cséplés-	
hez à 55 kr	26 frt 40 kr.
1200 kereszt életnek a csürbe fu-	
varozása 16 ökör, nap à 55 kr	8 frt 80 kr.
285 köből élet magtárhoz fuva-	
rozása	16 frt — kr.
A szalma és törek kifuvározása fel-	
ment 12 ökör, nap à 55 kr	6 frt 60 kr.
Összesen	178 frt 60 kr.

Az összes kiadás tehát	178 frt 60 kr.
Egy munka napra esik	14 frt 88 kr.
Egy kereszt kicséplésére	— „ 14.8 kr.
Esik egy köből szemre a magtár-	
ba szállítva	— „ 59.3 kr.

Kézzeli cséplés.

Hogy a kézzeli cséplés költségeit kiszámíthatjuk, tudnunk kell, hogy hat ember egy nap alatt kicséplés átlag 20 kereszt életet, 1200 kereszt kicséplésére tehát kell hatvan nap, a cséplők kapták a 16-ik részt.

300 köből rozs 16-ad része 18.7	
köből à 8 frt	149 frt 60 kr.
1200 kereszt életnek a csürbe fu-	
varozására kellett tizenhat ökör	
nap à 55 kr	8 frt 80 kr.
282 köből magtárba fuvarozása	16 frt 60 kr.
A szalma és törek kifuvározására	
kellett 12 ökör nap à 55 kr	6 frt 60 kr.
2280 forint forgó töke 10%-a	
50 napra	31 frt 20 kr.
60 nap alatt egerek és egyéb kö-	
rülmény által veszendőbe megy	
legalább 1%	24 frt — kr.
Összesen	236 frt 20 kr.

Egy munka napra esik	3 frt 93.6 kr.
Egy kereszt élet kicséplésére	— frt 19 6 kr.
Egy köből életre magtárba szál-	
litva	— frt 73.6 kr.

Összehasonlítás végett vonjuk össze a három rendbeli cséplés eredményét, mely szerint egy köből tiszta szemre esik költségül:

Gőzgép cséplésnél	— frt 39.6 kr.
Járgányos géppeli cséplésnél	— frt 59.3 kr.
Kézzeli cséplésnél	— frt 78.6 kr.

Ha pedig még tekintetbe vesszük azt, hogy a gőzgéppeli cséplés tökéletesebb, s a kézzeli cséplésnél 5—10 % szem a kalászban marad, a kézzeli cséplés költségei még magasabbak leendenek.

Ujabb időben a kézi erőre készült cséplő gépek is kezdenek terjedni, de ezek csakis inkább kisebb gazdák által használhatók. Az eredményre nézve a vélemények még eltérők. Egy ilyen gép a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetnek kül-

detett Umrath prágai gépgyárostól cséplési kísérlet ítélet végett, melynek eredményét annak idejében közlendem.

Walter Lajos.

Az államerdők eladásának kérdéséhez.*)

„Adjuk el az államerdőket is!“ . . .

Ezen megdöbbenő szózat rázta fel a mult hónapban az államerdők tisztjeit: azon nyugalomból, melyet az erdészet szóvivői által a nemzetgazdaságtan és szaktudományok épületköveiből számukra emelt erődben mindez ideig élveztek.

Eddig némelyek közülünk csaknem szűnőként néztek az állami vas- és kőszénbányák, vaskohók sat. tisztjeire, kik felett a magánbirtokba bocsátás Damokleskardja függ; s ime mint bomba pattan közénk a szó: „Adjuk el az államerdőket is!“

Már ajkainkon függték a védelem szavai, melyeknek súlyt adandók, a nemzetgazdaságtan, erdővédelem, talaj-, éghajlat s más tudományok kézikönyveit készültünk előszedni: de mind hiában! Kényelmes erődünk falán — el kell ismerünk, — rés van törve; azt többé bevehetetlennek tartanunk nem lehet.

Azonban még bevették sem!

Ha elismerjük is, hogy azon esetben:

ha már lesz oly erdőtörvényünk, melynek szigorú megtartása az erdőknek annyiszor hangoztatott befolyását az ország jóllétére és gazdasági függetlenségére biztosítja;

ha e törvény végrehajtására és megtartásának ellenőrzésére a szükséges közegek felállitva és működésben lesznek;

ha e közegek kötelességüknek és a hozzájuk fűzött reménynek megfelelni mind képzettségük, mind a politikai viszonyoknál fogva képesek lesznek, s ennek már huzamos időn át tanubizonyosságát is fogták adni;

ha végre a törvény már az állampolgároknak megszólván vérebe ment át, úgy hogy a közjólétre megkívánható erdők fennállása nemcsak a törvény kényszere; hanem a közvélemény és a nép erkölce által is biztosítva fog lenni:

akkor, azt hiszem senkinek sem lehet kifogása az ellen, hogy az államerdők is eladassanak.

És hogy mindez megtörténjék, ahhoz tán egy évszázad szükséges, s akkor az erdészet barátai is önként fogják az államerdők eladásának a kaput megnyitni, a mennyiben pedig magánérdekük netalán mást parancsolna, ez esetben a közvélemény napirendre fog térni felettük.

Most azonban, midőn megfelelő erdőtörvényünk nincs,

midőn erdészeti statistikánk teljesen nélkülözi az alapokat, melyen erdőbirtokunk tényleges gazdasági helyzetét kimutathatnók s melyeken megbízható számításokat állithatnánk fel az ország faszüksége és annak fedezete közti arányra nézve,

most, midőn még alig sejtjük azon befolyást, melyet az erdők száraz éghajlata gyakorolnak, s a talán egy évszázad alatt létrejövő csatornarendszerünk vízzel való tartamos táplálására gyakorolni fognak;

most, midőn az országban — az erdészet szakembereit kivéve — az erdők fennállásának fontossága iránti közvélemény, oly kedvezőtlen s az azok kiméltése iránti érzék annyira hiányzik, mint Európa miveltebb országaiban sehol; a mit bizonyít kormányunk és törvényhozásunk részéről azon tény, hogy az 1868-ik évben már elkészült erdészeti törvényjavaslat még máig sem tárgyalatott, bár az „Országos Erdészeti-Egyesület“ azt évenként sürgette; a mit bizonyít néptünket és közigazgatásunkat illetőleg a községi erdők rohamos pusztulása, az erdőrongálási esetek iszonyu száma, s még sok egyéb, mit itt felhozni igen messze vinne;

most, midőn a törvények végrehajtásának közegei általában, de kiváltképen az erdők ügyeiben oly lanyhasággal járnak el, mi már európai hirre tett szert;

most, és mindaddig, míg e viszonyok határozottan jobbra nem fordulnak, az államerdőknek tömegesen magánkézbe való átbocsátását elvben elfogadni — úgy vélem — időelőtti volna.

Ha csakugyan állna az, hogy az erdők fentartása a kormány kezében sincs jobban biztosítva, mint magánosoknál, akkor a fennebbi okoskodás elveszteni alapját; de a tapasztalatok honunkban ellenkezőt bizonyítanak; elfogulatlanul állithatjuk, hogy az országban az államerdők általánosán mégis legjobb karban vannak és legkevésbé lehet ellenük azon vádat emelni, hogy tulvágattak volna. Hisz csak nem régiben épen az eddigi kihasználás csekély volta volt hangoztatva az államerdők kezeléséről beadott jelentésekben. Hogy vannak igen jó rendben tartott magán-, és viszont rossz állapotban lévő állami erdők is, azt kétségbe vonni nem lehet; de ily kérdések eldöntésénél csak nagy átlagban szabad az összehasonlítást tenni.

Az államerdők mindig szakértői kezelet alatt állottak, igazgatásuk és kezelésük oly emberek kezében van jelenleg is, kiknek már úgy szólva vértükbe ment át az erdők fennállásának magas jelentősége iránti vélemény, s kik közül kerül ki az erdők ügyének legbuzgóbb és legtöbb védője. Hiába volna ezek kezéből az erdőgazdaságot és annak intézését kivenni, s azt üzereknek adni át, kik csak saját hasznukat tekintik, de az erdők jövőjének biztosítására nem gondolnak.

Azonban nincs szabály, kivétel nélkül. Vannak államerdők, melyeknek eladása mellett több érvet lehet felhozni, mint az ellen. Így pl. gabnatalejon álló erdők eladása nemzetgazdasági szempontból indokolva van; kis,

*) Az „Erdészeti lapok“-ból.

távol fekvő parcellák eladása míg pénzügyi szempontból igen kívánatos, addig a közjólétre való befolyásuk sem bir rendesen tekintetbe vehető jelentőséggel. De az állami bányák, kohók, gyárak s más ilyen javakkal együtt a hozzájuk tartozó, és az üzlethez megkívántató erdők eladását is követelik pénzügyi, sőt nemzetgazdasági tekintetek is; ha másképp előnyös vásárt kötni nem lehetne, mert az eladandó jószág vagy gyár etc. kezelésének függetlensége tulajdon erdők nélkül veszélyeztetve volna. Ily esetekben ki lehetne kötni, hogy addig is, míg ez illető törvények létre jövedenek, az erdők jó karban tartására, szakszertű kezelése és felújítására az átvevő új birtokos magát kötelezze, s e részben az állam ellenőrzési jogát elismerje.

Senki sem óhajtana jobban, mint én, hogy az összes hazai erdők gazdasága feletti ellenőrködés, a mennyiben ezt a feltétlen erdőtalajon és a véderdőkben (Bannwälder) a közjólét érdekében ma még oly országokban is szükségesnek tartják, hol a nép az erdő és élőfa iránt majdnem vallásos tisztelettel viseltetik, mint ezt a németekről oly

egyertőleg hirdetik erdészeti íróik, senki sem óhajtana jobban mint én, hogy ezen szükséges ellenőrködés törvény által szabályozva, a kormány és közegei kezébe adassék, s az új törvény, mely után oly rég sohajtozunk, nemcsak meghozva legyen, hanem országszerte megtoremje a várt gyümölcsöket, s céljának megfelelően lehetővé tegye az államerdőknek fokozatos eladását.

Egyébiránt itt még vitatás alá kellene venni az erdőbirtok elrabolásának és a véderdők eladása vagy megtartásának kérdését is; de miután a fennebbieken igyekeztem kimutatni, hogy a feltétlen erdőtalajon álló államerdők elidegenítését jelen viszonyaink közt kimondani általában időelőtti volna; azért ezen kérdésekbe bocsátkozni egyelőre feleslegesnek tartom, óhajtánám azonban, hogy t. szaktársaink minél nagyobb számban vennének részt a szakunk terén felmerült ezen új kérdés megvitatásában, hogy az minél több oldalról s minél számosabb és alaposabb érvek igénybe vételével világosítottassék meg.

Ardai.

T A R S A L G Ó.

Választmányi ülés 1875. július 17-én.

172. A június 7-ki jegyzőkönyv felolvasatván -- észrevétel nélkül hitelesített.

173. Máthé Károly, mint a szőlészeti pályamunkák egyik bírálója, bírálatát beadja, egyelőre levéltárba helyeztetvén, a pályamunkák a harmadik bírálóhoz Nagy Ferencz tagtárshoz tételnek át.

174. Az „Orion“ általános állabiztosító egyesület programját és alapszabályait küldi be — tudomásul szolgál.

175. Galicziai gazdasági egyesület 7012 sz. a. általában véve csatlakozik a marhavész behurcolása ügyében beadott kérvényünkhöz, de különleges viszonyainál fogva a szarvasmarhának Románia és Oroszország felől való behozatalának abszolút eltöltésába mai nap még nem egyezhetik bele s álláspontjának igazolásául megküldi a galicziai kereskedelmi és iparbank Oswiecimben székelő ügynökségének e tárgygyal foglalkozó „Pro memoria“-ját. — Választmány, midőn egyrészt őszinte örömmel és hálával üdvözli a t. társaságot átiratában nyilvánuló figyelmet, más részt kénytelen azon nézetéhez ragaszkodni, hogy csakis az abszolút tilalom folytán lesz megszüntethető a baj. A beküldött „Pro memoria“ bármily jelesen legyen szerkesztve, mint kereskedelmi társulat véleménye nem a magasabb, az általános nemzetgazdasági érdeknek hódol, hanem a saját hasznukat kereső részvényeseknek nyilatkozatául tekintendő, s mint ilyen az egyoldalúság vádjától nem is lehet ment.

177. A m. keleti vasút főigazgatósága a f. évben Tordán tartandó vándorgyűlésre utazóknak 33 1/3 % menetdíj kedvezményt nyújt, — örvendetes tudásul szolgál.

178. Ministerium 10,568 sz. a. 342 sz. felterjesztésünkre válaszolva tudatja, hogy az eddigi tapasztalatok után nem szándékozik jövőben az ideighez hasonló kockázatra az erdélyi

részekbe bikákat küldeni s tanácsosabbnak tartja az érdekelt tenyésztőket az évenként Mezőhegyesen tartatni szokott árverésre utalni, hol egyesületünk jótállása mellett részletfizetésre is hajlandó ily bikákat átengedni. — Választmány, midőn a m. leiratot tiszteletteljesen tudomásul venné, kénytelen megjegyezni, hogy az idén leküldött bikák után kockázat csak annyiban merült fel, a mennyiben az illető állatok a tenyésztés igényeinek eléggé meg nem felelvén, mind ez ideig vevő nélkül maradtak. Hogy megfelelő bikák mennyire lettek volna kelendők, mutatja a jelentkezetteknek, de megsejmlélés után visszalépetteknek tetemes száma. Egyébiránt választmány igyekezni fog a m. leirat értelmében eljárni.

179. Szávost testvérek első magyar központi mező és erdőgazdászati közvetítő intézet ajánlja magát a gazda közönség figyelmébe, — tudomásul szolgál.

180. Minister úr ő nmltsza 13,617 sz. a. megköszönvén a vándorgyűlésre való meghívást, gondoskodni fog, hogy a ministerium azon gyűlésen képviselve legyen, — örvendetes tudomásul szolgál.

181. Ministerium 13,640 sz. a. a „Probus“ egyesület látta-mozott alapszabályait megküldi, — annak idején a megalakuló egyesülethez fog áttételni.

182. Kolozsvár sz. kir. városa az új mértékekről szóló hirdetményt ahoz alkalmazkodás végett megküldi, — tudomásul szolgál.

183. Meghívás a f. évi szeptember hó 25-én Colmarban tartandó borászati congressusra, — tudomásul szolgál.

184. Meghívás a magyar orvosok és természettudósok XVIII. nagygyűlésére, — az egyesületet képviselő küldöttség az augusztus havi gyűlésből fog felkérteni.

185. Segesvári kir. törvényszék a nagybuni jószágot részünkre beszavatoló átruházási okmányt küldi meg, — egyesület

meghatalmazott, segesvári ügyvéd Dr. Melas Henrik mindenekelőtt néhány hibásan idézett helyszinrajzi szám kiigazítására kéretvén fel, ezennel utasítatik, hogy a Borbély Károlina javára már előlegesen letéteményezett 40,000 frtról szóló két betéti könyvecskét a törvényszéktől vegye át és Borbély Károlinának nyugta mellett szolgáltatassa ki, mely nyugtának felmutatásával azután a teljes birtokjognak telekkönyvileg való reánk kebelezése lesz kérelmezendő. Berde Áron azon nyilatkozatot adja jegyzőkönyvre, hogy azon esetben, ha a fennforgó átruházási okmány már bekeblezve volna, a nyugta felmutatása mellett a 40,000 frtnyi tehernek törlése lesz eszközendő.

Továbbá minden körülménynek és érvek tüzetes megfontolása után választmány elvileg a nagy-buni jószágoknak eladás általi értékesítése mellett nyilatkozik, fenntartván természetesen a közgyűlésnek alapszabályilag is biztosított azonjoga, hogy ezen ügyben végérvényesen döntsön. Midőn egyuttal ez elárúsítás érdekében szükséges előleges lépéseket választmány elrendeli, egyszersmint utasítja titkárt, hogy a nagy-buni gazdálkodást az eddigi szerény, de költségkimélő módon folytassa.

186. Nagy-buni vendéglős Goldstein Dániel az ott levő malomra bérleti ajánlatot tesz, — miután az ajánlott összeg fellette csekély, választmány az ajánlatot tekintetbe nem veheti.

187. Ev. ref. lelkész Pap Mózes a Nagy-Bunban eddig élvezett földjavadalmazást továbbra is kéri, — egyelőre az 187 $\frac{7}{8}$ -ik óvre megadatott.

188. Segesvári Theil Frigyes gazdatiszti állomásért folyamodik, — hely üresedésben nem lévén, kérelme tekintetbe nem jöhet.

189. Erdőmester Leischner Ferencz előleges jelentése a nagy-buni erdőségekről, — tudomásul szolgál.

190. Erdőmester Leischner Fesencz üzemberendezési jelentése, — helyeslő tudomásul szolgálván, nevezett erdőmester évi 200 frt készpénz díjazás mellett a n.-buni erdők felügyelésével megbizatik.

191. A Borbély Károlinával kötött egység irásban is heterjesztetvén, — helyben hagyatott.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Programja az 1875. évi augusztus 2-án Budapesten tartandó II-ik nemzetközi gabona- és magvásárnak.

A budapesti II-ik nemzetközi gabona- és magvásár az „új világ“ kerti helyiségeiben (a Tüköry-féle töltesen) fog megtartatni, és f. évi augusztus 2-kán reggeli 8 órakor megnyitvatni, s esti 5 órakor bezáratni.

A tőzsdei titkári hivatal ezen napon a gabonavásáron nyit irodát, a melyben a szükséges felvilágosítások készsöggel megadatni fognak, és a tőzsde szokványait tartalmazó füzetek is kaphatók lesznek.

Sürgönyök és levelek fel- és kiadására a gabonavásári helyiségekben külön kir. távirat- és pos-

ta hivatal ezen napra nézve felállitattik. A gabonavásár látogatói, a hozzájuk intézett sürgönyök és levelek minél gyorsabban leendő átadása végett, felkérletnek, hogy hozzájuk érkezendő leveleiket és sürgönyeiket a „a budapesti gabonavásár“ (Budapester Saatenmarkt) név alatt czimeztessék.

Idegen látogatók tisztelettel felkérletnek, hogy sziveskedjenek belépéskor neveiket vagy cégjeiket a gabonavásári hivatalos közegekkel, feljegyeztetés végett, közölni.

Belépti jegyek július 31-én és augusztus 1-én délelött és délután a tőzsde titkári hivatalában 1 frtnyi díj mellett vált-hatók, de a gabonavásár napján is a pénztárnál kaphatók.

Továbbá 10 frtnyi díj lefizetése mellett asztallal és ülésekkel ellátott külön helyek is kaphatók. A kik azonban ily helyekre számot tartanak, sziveskedjenek legkésőbb f. évi július 27-éig a tőzsde titkári hivatalában eziránt nyilatkozni.

A gabonavásár látogatói a magyar és osztrák vaspályák és cs. kir. szabad. osztrák dunagőzhajózási társaság kedvezése következtében 33 $\frac{1}{3}$ %-nyi, az ide és visszautazásra szóló díjleengedésben részesülnek, több németországi vaspálya is a gabonavásár látogatóinak utazási díjkedvezményeket biztosított, a melyek hirdalpok útján idejében köztudomásra hozatni fognak.

Ezen kedvezményekben azonban az illetők csakis a tőzsde titkári hivatalában ingyen kapható igazolványok előmutatása mellett részesítettvén, felkérletnek a gabonavásár t. látogatói, hogy igazolványokat idejében rendeljék meg az említett titkári hivatalban.

A pesti árú- és érték-tőzsde
bizóttmánya.

A magyar orvosok és természetvizsgálók 1875. évi augusztus 27-től szeptember 5-ig Előpatakon tartandó XVIII. nagygyűlésének előrajza.

A múlt évben Győrött tartott XVII-dik nagygyűlés az előpataki fürdőbirtokosság hazafias meghívása folytán elhatározta, hogy a XVIII-dik nagygyűlés e f. évben Előpatakon tartassék meg, melynek előrajza az Előpatakon alakult rendező bizottság által a központi választmány helyeslésével a következőleg állapittatott meg:

Aug. 27. 28. 29-én a beiratás Előpatakon a földött sétatéri helyiségben. Délelött 9—12-ig, délután 2—6-ig.

Aug. 29-én délelött 10 órakor a gazdasági ipar- és termény kiállítás megnyitása a Bogdán-féle üvegteremben.

Ugyanaz nap este 7 órakor ismerkedés a gyűlésteremben.

Aug. 30-án délelött 9 órakor megnyitó közgyűlés a gyűlésteremben.

Aug. 31-én reggeli 7 órakor indulás Sepsi-Szt.-Györgyre. Ott szakülések. Délután 2 órakor indulás Málnásfürdőre, melynek megtekintése után tovább utazás Tusnádra.

Szept. 1-én Tusnádon délelött s délután esetleg szakülések.

Szept. 2-án reggeli 5 órakor indulás a Szt.-Anna tóhoz,

onnan a torjai „Büdös“ nevű barlanghoz; honnan délután lemenet Kézdi-Vásárhelyre.

Szept. 3-án Kézdi-Vásárhelyt második közgyűlés és esetleg szakülések Délután kirándulás Kovásznára.

Szept. 4-én reggel indulás Kovásznáról — a mesterséges haltenyésztés megtekintése végett Prásmárt utba ejtven — Zajzonba s innen estve Brassóba.

Szept. 5-én Brassóban reggeli 8—10-ig az ottani híres orgona s egyéb nevezetességek megtekintése, 10 órakor bezáró közgyűlés.

A nagygyűlés rendező bizottmánya által gondoskodva lesz arról, hogy a fuvarok kellő száma, nemcsak az Előpataktól egy órányira eső utolsó vasuti állomáson Földvárt, hanem mindenütt, ugy szintén az elszállásolás és ellátás a nagygyűlés tartama alatt mérsekelt áron meglegyen.

Minthogy a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlésének ügyrendje III. fejt. 7. §-a értelmében több napig tartó kirándulás a nagygyűlés tartamának keretén belül nem eszközölhető: nemes Csikszék és a borszéki birtokosság szives meghívásának megfelelően, a borszéki kirándulást a zárulás — után megtenni óhajtott számára a rendező bizottmány irodájában Előpatakon beírási iv álland készen azon czélra, hogy kellő számú fuvarral már eleve lehessen gondoskodni.

A nagygyűlés elnöksége megtette a kellő lépéseket, hogy a nagygyűlés tagjai a közlekedési vonalokon a szokásos kedvezményekben ez alkalommal is részesüljenek, s az erre vonatkozó részletesebb adatokról, valamint arról is, ha netalán bekövetkező körülmények miatt ezen előrajz változást szenvedne, a t. közönség a napi sajtó útján fog értesítettetni.

Kelt Előpatakon, 1875. május hó 19-én. Gróf Mikó Imre, m. k. Zarándi Knöpfler Vilmos tr., m. k. a XVIII. nagygyűlés elnökei. Nendtvich Károly tr., s k. Handtken Miksa, s. k. Gróf Mikes Kelemen, s. k. a XVIII. nagygyűlés alelnökei. Br. Orbán Balázs, s. k. Otrobán Nándor tr., s. k. Berecz Antal, s. k. a XVIII. nagygyűlés titkárai.

Levelezés.

Dicső-Szent-Márton, 1875. jul. 23.

Ma történt meg itten — mint előre hirdetve volt — a lótenyésztési államdíjazás és versenyző lovak bemutatása. A nagyszámban elővezetett anyakanczák és három éves csikók minden várakozást kielégítettek s bátran állithatni, hogy alig van díjosztási állomás, melyen e nemből annyi sikerült állat lett volna elővezetve, mely körülmény meg is nehezítette a bírálók feladatát, hogy a díjak osztályozásánál, odaitélésénél megtalálhassák a tiszta igazságot, minthogy az elővezetett állatok mindenike jutalmazásra érdemes lett volna, végül is a kitűzött díjakban a következő lótulajdonosok részesítettek u. m. Márkus Ferencz radnóti gazdatiszt az első jutalmat nyerte 12 drb arany, br. Szentkereszti Zsigmond a második díjt 8 drb arany, Simó József harsztkereki 6 drb aranyat, m.-bogáti Fosztó László, egrestői Simó József 5—5 drb aranyat, szőkefalvi Kónya Lőrincz és adá-

mosi Egyed József 4—4 drb aranyat — sikerült [kiscsikós kanczákért.

Három éves kanczacsikókért az első díjat 10 drb aranyat balavásári Zöld Antal, a második díjat sz.-gerlészi Csupor Ferencz és a harmadik díjat karácsonfalvi Nagy József. Óhajtandó lenne, hogy a földmivelési miniszterium e díjosztási állomást jövőre is figyelmére méltassa s a régi állásához képest sokat hanyatlott lótenyésztésnek hason ösztönzéseivel lendületet adjon.

A megyei gazdasági-egylet az állami díjazás ez alkalmát felhasználva, maga részéről szintén a mai napra szarvas-marhákra nézve rendezett kiállítást, bikák, tehének és három éves üszökre tüzven ki három-három díjt.

E kiállítást is sikerültnek mondhatjuk azon ügy tekintetében, mennyiben az elévezetett tenyészállatok az igényeket teljesen kielégítették, ellenben kívánatos lett volna, hogy a tenyésztőgazdák nagyobb száma jelenjen meg állataival a versenyen.

A kitűzött díjakban a következők részesültek u. m. I. bikáért nyert gróf Bethlen Camillo 50 frt, Balavására közönsége 4 darab aranyat, Utszás Samu 3 drb aranyat. II. Fejős teheneért Zöld István balavásári 30 frtot, Zöld Antal balavásári 3 darab aranyat, Beile Lajos széplaki 1 darab aranyat. III. Üszökért gr. Bethlen Camillo 20 frt, Zöld Antal 2 drb aranya és Trifán János Csergedről 1 darabaranyat.

Megemliténdőnek találjuk, hogy gróf Bethlen Camillo radnóti és teremi uradalmában nagyobb szerű gulyának vetette meg alapját s remélhetőleg a szépen megindult marha-nemesítés szélesebb körre fogja kiterjeszteni hatását. (Kelet.)

É r t e s í t é s.

A magyar orvosok és természetvizsgálók f. é. aug. 27-től szept. 5-ig Előpatakon tartandó XVIII-ik nagygyűlésén részt venni szándékozók van szerencsém értesíteni, hogy tagsági igazolványok Sztupa György urnál, mint a nagygyűlés pénztárnokánál (Budapest, szénatér, gyógyszerház) aug. 20-ig kaphatók 6 frtnyi tagsági díj lefizetése mellett. Vidékiek ezen összeget póstautalvánnyal küldhetik be, mire az igazolvány levélben küldetik meg az illetőknek. A kitűzött határidőn túl még csak aug. 27., 28. és 29-én adatnak ki igazolványok Előpatakon a beírást helyiségében. Igen kívánatos, hogy a résztvenni kívánók igazolványukat minél előbb kiváltsák, hogy szállásról jó idejében lehessen gondoskodni. A vasutakon a t. tagok ez idén is 33 1/3 % kedvezményben részesülnek; egyébiránt a kedvezmények módoszatai felől az igazolvánnyal kiszolgáltatóndó nyomtatott tudósítás ad bővebb felvilágosítást. — Előpatakhöz Budapestről indulva a legközelebbi vasuti állomás Földvár (Marienburg), mely Nagyvárad s Kolozsváron, vagy Aradon és Déván át érhető el. Az előbbi vonalon az összeköttetés folytonos s az utazás megszakitás nélkül történhetik.

Kelt Budapesten, 1875. július 12-én.

Berecz Antal, a nagygyűlés titkára.

Nevezések a kolozsvári gyepen október hó 8-án és 10-én tartandó lóversenyek államdíjaira.

I. Államdíj 200 db. arany.

1. Br. Wesselényi Béla Syrene 3 é. stj. k. a. Zetland, a. Sylph.
2. Gr. Sztárai János Corvin 3 é. stj. m. a. Camerino. a. Giralda.
3. Inkey István, nevezi gr. Festetics Pál, Padi 3 é. p. m, a. Kostwold, a. Esperance.
4. Gr. Eszterházy Miklós, Cagliostro 3 é. p. m. a. Bre-adalbane, a. Freekirk.

II. Államdíj 250 db. arany.

2. Br. Wesselényi Béla, Etelka id. p. k. a. Viola, a. Armida.
3. Br. Wesselényi Béla, Zelia 3 év. stj. k. a. Zetland v. Buttercup.
3. Br. Wesselényi Béla, Syrene 3 év. stj. k. a. Zetland a. Sylph.
4. Gr. Teleki Géza, Kaczér 3 év. p. k. a. Gladiator a. Scandal.
5. Gr. Bethlen Sándor Charpchoter 3 év. p. k. a. Sambo a. Charpchoter.

III. Államdíj 400 db. arany.

1. Br. Wesselényi Béla, Prince-Páris 5 év. stj. m. a. Theduke a. Abesse.
2. Br. Wesselényi Béla, Syrene 3 év. stj. k. a. Zetland a. Sylph.
3. Gr. Stárai János, Corvin 3 év. stj. m. a. Camerino a. Giralda.
4. Inkey István nevezi gr. Festetics Pál, Padi 3 év. p. m. a. Kostwold a. Esperance.
5. Gr. Eszterházy Miklós, Cagliostro 3. év. p. m. a. Bre-adalbane a. Freekirk.

Kolozsvárt, 1875. július 22-én.

Bartha Lajos,
lovar-egyleti titkár.

EGYVELEG.

* A kolozs-monostori gazdasági tanintézetben a nyári félév vizsgái augusztus hó 12-én veszik kezdetüket. A részletes vizsga rendet annak idején közölni fogjuk. Együttal fi-

gyelmeztetjük azokat, kiket érdekel, hogy az 187³/₆-ki tanévben betöltendő állami alapítványi és szabadhelyekért a folyamodások a g u s z t u s hó 5-ig adandók be a tanintézet igazgatóságához, később érkezők semmiesetre sem számíthatnak figyelembe vételre.

* Személyi hír. A gazdasági haladás és szakoktatás fáradhatatlan előharczosa Kodolányi Antal az országos magyar gazdasági egyesület által alapított istvántelki intézet igazgatását jelen év őszén átveszi. Ezen intézetben földmives árvák fognak neveltetni s cselédekké, kertészekké képeztetni.

* Aratási tudósítás. Itt a szomszéd falvakban is végződött az őszi aratása, a termés kielégítő; megjegyzendő, hogy e vidéken csak a nagyobb birtokosok vetnek őszbuzát és rozst, a földeszek kevés rozst egyéb őszt semmit. E vidéken főtermény a tavasz buza, mely az ideán éppen nem sikerült, sok helyen lekaszálták takarmánynak, az apró sáska, rozsdá rontotta meg, az árpa közepes, zab csaknem semmi, a kukorica még eddig kitünő, széna kevés, sarju semmi sem lesz, gyümölcs se lesz egy kevés szilvát kivéve. Mező-Szilvás, július 25-én 1875.

Máthé Károly.

* A z o n hír, melyet lapunk 29. számában a kassai m. k. gazdasági tanintézet igazgatója Barkassy Kálmán urat illetőleg közöltünk — mint jól tájékozott forrásból értesülünk való. Barkassy Kálmán urat családi körülményei késztetik, hogy a mezőgazdasági tanügytől bucsút vegyen. Sajnálattal közöljük ezen hírt, sajnálattal azért, mert benne ezen fontos ügyünk ismét egy derék becsületes tapasztalt szakavatott hazánk viszonyait és szükségait teljesen ismerő munkást veszít. Tiszta szívünkből kívánjuk, hogy Barkassy ur tevékenységét saját birtokán siker kövesse, kívánjuk hogy azon vidéken hová legközelebb menni fog, példája, buzditása, tanításai és tanácsa által a haladás, az okszerűbb üzletvitel kezdetét vegye.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Jelzálogkölcsonöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól a legmagasabb összegig 5% és 6% kamat mellett törlesztésre. 2000 frton felüli kölcsönöket rövidebb idő alatt és 5000 frton felülieket még előnyösebb módozatok mellett gyorsan eszközöl

(3) (15-26)

a hatóságilag engedélyezett általános „Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kolozsvárt, belmonostorutca, 19. sz.

(Értekezhetni posta útján vagy személyesen naponta d. u. 1-4 óráig.)

MOZDONY, JÁRGÁNY ÉS CSÉPLŐGÉPEK.

Verseny kézi cséplőgépekkel.

A helybeli magyar királyi gazdasági tanintézetben folyó hó 20-án kézi cséplőgépekkel verseny cséplés tartatott, mely alkalommal

Clayton és Shuttleworth

cég gépei előnyvel dolgoztak. Addig is, míg az

eredmény hivatalosan közölnétek, ezt a t. cz. gazdaközönség érdekében tudatom

K. CZINK,

Kolozsvárt, belközéputca 12. szám.

mint a „Clayton és Shuttleworth“

„Walter A. Wood“ cégek erdélyi főképviselője.

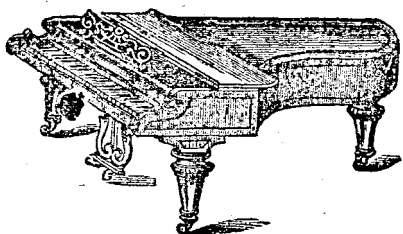
A legszolidabb szerkezetű gazdasági gépek megrendelő irodája. (25) (2-6)

K. CZINK, ERDÉLYI FŐKÉPVISELŐ KOLOZSVÁRTT.

Legjobb és legolcsóbb forrás

ZONGORÁK és HARMONIUMOK

beszerzésére.

használt zongorák megcserélésére,
valamint mindennemű húros hangszerek, azok alkatrészeinek és mindenféle húroknak vásárlására.Zongora-kölesönzési
raktár.Zongora-javítási
műhely.**TRISKA FERENCZ**
KOLOZSVÁRT,

a távirdai hivattal szemben.

Kivánatra legujabb, 1875-re szóló árjegyzékemmel
bérmentve szolgálak. Üzletemben a lehető legnagyobb
olcsóság a legszigorubb lelkiismeretességgel párosul.Zongora hangolás bármily távol vidéken is olcsón
elvéllaltatik. (2) (16—26)

(1)

kezelési-, utasítási ábrával ingyen és
bérmentve.

(31—52)

Cséplő gépek
Kézi- és lőporúre
KAPITATÓIA
G Y Á R I A R O N
TAUFFER FERENCZNÉL
KOLOZSVÁRT,

Piaczi árak.

A kolozsvári kereskedelmi s iparkamara hivatalos adatai nyomán.

A h e t i v á s á r		Egy osztrák mérő = 2 nagy véka					Egy mázsa		Egy bécsi öl	1 font
h e l y e	napja	tiszta b u z a	elegy b u z a	roz s	z a b	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marha h u s
á r a k r a j c z á r o k b a n										
Kolozsvár	julius 29	500—560	300—340	260	180—200	250—260	180	80	—	21
Nagy-Várad	decz. 29	380—480	340—370	280—320	180—200	260—300	300	140	1500	24
Maros-Vásárhely	május 13	314—360	200—240	200—226	110—124	—	210—220	60—80	600—1100	20
Károly-Fehérvár	julius 17	328—338	265—275	215—225	140—150	—	170—180	105—125	900	20
Nagy-Szeben	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó	decz. 31	388—455	361	290—312	135—141	318	—	—	—	18
Besztércze	május 18	340—400	280	250	150	—	180—250	100—190	650	16
Nagy-Enyed	junius 24	288—313	238—270	163—200	138—150	—	290—300	45—55	800	18
Szamosújvár	julius 19	300—320	220—240	200—220	130—140	—	160	50	1200—1400	17
Déas	julius 20	300—320	260—280	180—200	145—150	—	210—220	60—90	800	18
Torda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Erdélyi földterhermentesítési kötvény 76 frt 39 kr. — Ezüst árkelet 103.45

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjszabályzata.

	1—1		1—3		1—6		1—12		1—24		1—52	
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
16/16 lap	14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—
8/16 „	7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—
4/16 „	3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—
2/16 „	1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—
1/16 „	—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50

Nagyobb hirdetéseknel külön kedvezmények.

Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hanyiszor a hirdetés megjelenik.

A szives megrendelésben világosan kérjük kitennt: mennyi helyet igényel a beküldő mellékelt hirdetése számára.

Hirdetéseket elfogadnak lapunk kiadó hivatala és a Gámán János örökösai nyomdájának központi irodája (10tér gr. Oyulal-báz) Mellékletek százanként 1 o. é. forintba számítatnak.

TARTALOM:

Az cséplésről. — Az államerdők eladásának kérdéséhez. — Társalgó. — Választmányi ülés 1875. július 17-én. — Programja az 1875. évi augusztus 2-án Budapesten tartandó II-ik nemzetközi gabona- és magvásárnak. — A magyar orvosok és természetvizsgálók 1875. évi augusztus 27-től szeptember 5-ig Előpatakon tartandó XVIII. nagy gyűlésének előrajza. Levelezés. — Értesítés. — Nevezések a kolozsvári gyepen október hó 8-án és 10-én tartandó lóversenyek államdíjjaira. — Egyveleg. — Hirdetések. — Piaczi árak.